

# ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

## СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду „Краљев трг“ до Управе града Београда, а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: седима, које улазе у састав општине а која је већ претплаћена, чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механџијама из унутрашњости годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи не враћају се.

### О ТРАГОВИМА

(НАСТАВАК)

У прошлом броју расправљали смо о притиску тела на поједине тачке табана и изнели три стопе у разним тоновима боје. На тим стопама смо могли видети, где је колики притисак итд. Многи ће се запитати какве све то има практичне вредности и ми ћемо им на то одговорити: Само онда, кад се зна како постаје траг, тј. кад се разуме механички рад, кад се зна шта све бива при сваком кораку под нормалним приликама, онда ће нам бити јасан и постанак трага под анормалним приликама, те нећемо морати сваки час говорити о неком „загонетном трагу.“ Иследник ће увек моћи оценити, да ли је било намерног или случајног удаљавања од правца, да ли је земљиште било клизаво, да ли је ношен неки терет или се намерно тако ишло ради заваривања трага, убрзано или лагано итд.

#### Д. О мерењу

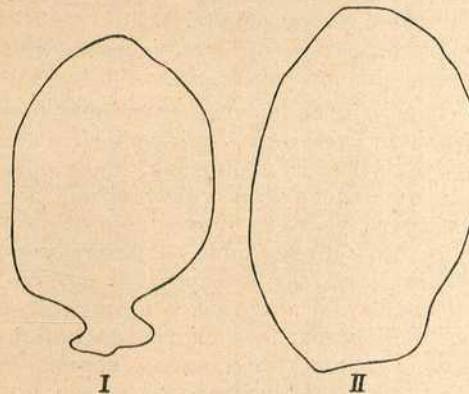
Сад хоћу да још обратим пажњу иследника на неколике појединости у мерењу и упоређивању. По мом мишљењу ту човек треба да је опрезан и да не предузима ништа, што нема поуздана изгледа у успех. Нога је по својој природи врло променљива (н. пр. на хладноћи или по дужем лежању много је мања него кад се угреје или после дугог хода) па онда тешко ју је и мерити, пошто није правилно тело.

Ценкер вели, да се нога у стању одмарања и рада мења за 0.5 см. па и више. То је теоријски врло вероватно, али мени при огледима никако није пошло за руком, да се о томе уверим. Разуме се да овде није довољна обућарска мера; ту је потребна највећа тачност, јер 0.5 см. није много (тако као отприлике дебљина обичне бадрџице на гушчијем перу), и стопалине размере могу се мерити само спуштањем управних. Ако се ове добро не повуку, или се дотични угао јаче или слабије уз ногу притисне, или се на другом месту не приљуби, наступиле разлике, веће од пола сантиметра.

Слично стоји и с упоређењем трагова при идењу и стојању. Свуда можете читати, да је траг, који се произведе у ходу, мањи него траг, који се произведе спуштањем ноге на хартију. Поред многобројних огледа ја се о томе не могах уверити; пре бих могао тврдити, да су у много прилика стопе у идењу веће но у стојању. Количина боје, материјал подлоге и њена глаткоћа или рапавост, начин како се ступало итд. утичу толико, да баш у томе треба тражити узроке постанку већих и мањих стопа, а не у ходењу или стојању.

Оно пак што важи за целу стопалу у опште, важи и за њене поједине делове, па и име за прсте. Масон вели нпр. да се четири мања прста отискују у стојању округло, у ходу нешто спљоштено, палац пак отисне се у стојању тако, као што слика под I показује, а у ходу као што се види на слици под II. Али то није истина. Ја сам уверен да је Масон то, што је рекао, у истини видео; али да је он двадесетину пута чинио огледе с више и мање боје, на различитој подлози, с разним лицима, он би видео такође, да отисци прстију исто тако испадају у ходу округли и у стојању мало спљоштени, и да се облици I и II великог прста појављују и у стојању као год и у ходу. Тако исто зависи од облика великог прста, како ће он бити отиснут, јер према друкчијем облику друкчије пада и притисак.

Онај тако звани антички облик, кад је ножни палац краћи но прст до њега, налази се осем код статуа више пута код деце и људи, који увек иду боси. Али то није правило; у много прилика можемо видети људи, који већином иду боси, и којих је велики прст најдужи, а тако исто има људи, који су увек обувени, па ипак имају чисто прави класичан облик прстију. То ћете нарочито опазити код женских, које увек обраћају пажњу на меку обућу.



Слично томе стоји ствар и с правцем палца; његова осовина мора да се слаже с осовином табана; али она је већином у тупом углу окренута спољној страни, тако да се палац навалио на остале прсте. Овде је већином крива тесна обућа, али се то нађе и код људи, који босоноги раде у мекану земљишту. У опште не треба забо-

равити, да људи, који лети иду боси, остали део године носе обућу, али већином тесну.

Главна је, да се при упоређивању мора тежити, да траг за упоређивање произведемо колико је могуће истом количином боје, на колико је могуће истој подлози, као што је то код оригинала, а за тим да се по општем утиску у целини и појединостима оцени и само оно мери, што има одређене и уједно сигурне тачке или границе.

Слично томе стоји ствар с утисцима обувених ногу. Већ смо раније спомињали (у 8. бр. сл. прва), да под извесним погодбама удубљење на табану испада у трагу са свим друкчије но што је у оригиналу. Али осем тога наступају још друге битне промене, кад се спуштена нога оклизне (унапред или уназад, десно или лево), услед чега се траг јако поквари.

Понеки пут клизање је лако видети, али понеки пут не; може се дакле десити, да нога није поклизнула само у напред или у назад, већ у страну, па кад се за тим види један правац клизања, а други се не распознаје, могу лако наступити грешке. Рецимо нпр., да се клизање у напред може јасно видети, а оно лево не. Дакле дужина се, као непоуздана, неће ни мерити никако, а и мерење ширине могло би у таком случају довести до са свим погрешног закључка. Према томе никад се не може тачно испитати, да ли је било клизања или није, већ се само према особинама земљишта може наслућивати.

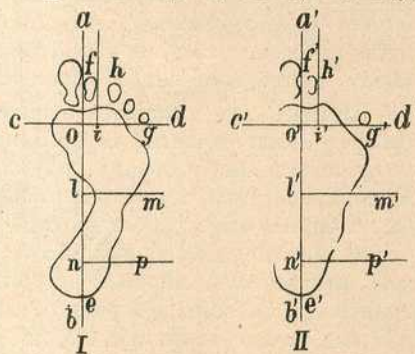
Је ли код босе ноге, као што је већ неколико пута говорено, меродавна физиогномија, код обувених ногу појединости су од значаја: чавлићи, закрпе, итд., на што треба увек обратити највећу пажњу. Њих ћемо констатовати не само по броју и облику, већ и по међусобним размацима, који се и услед клизања не мењају. У таквим случајевима чавлићи могу да буду велика помоћ у истрази, али могу и да доведу до погрешних закључака, кад се њин број не слаже у трагу и оригиналу. На пример може неки чавлић у ципели да дође на неки невидљив камен или иначе на какав тврд предмет у земљи и тако не изаћи у трагу. У таквом дакле случају погрешно би се закључило, да бар у време кад је траг произведен на

дотичном месту, у њону на ципели, није било једног чавлића.\* Исто тако може се десити, да је један чавлић после произведеног трага изгубљен или надокнађен, тако дакле да је у првом случају у њону нађено један чавлић мање, а у другом један чавлић више. Слично може бити и са закрпама на ципелама, које се тек доцније метну или изгубе.

Још имамо да говоримо о начину премеравања, које ће тада бити потребно, кад треба учинити упоређење између оригинала и трага какве сумњиве личности. Мисон предлаже овакав начин (в. слику), по коме се повлачење линија само по себи казује, а то је овако:  $AB$  цела стопалина дужина,  $CD$  највећа ширина (управно мерено),  $CE$  дубљина угиба стопале, угао  $CFJ$  нагиб прстију. Ма да ова ствар теоријски врло добро изгледа, ипак само онда има практичне вредности, кад нам је при руци *потпуно* одржан оригиналан траг, и кад се при произвођењу трага за оглед може да удеси исто онолика количина боје, колика је у оригиналу. Ако оригинални траг није сасвим одржан, може се врло лако десити, да се може повући само једна или друга или можда да се не може повући ни једна линија; дужина пак линије  $CE$  не зависи само од стопалиног угла, већ и од количине боје. После многих огледа, закључио сам, да је најпростије и најцелисходније, кад се кроз сваки траг, који се упоређује, повуку две линије, које ће једна на другој бити управне, и са тих линија ће се моћи вршити сва премеравања.

Има ли дакле да се упоређује какав непотпун оригиналан отисак и отисак од сумњиве личности, најпре ће се оба тачно кроз провидну хартију (Pauspapier) прецртати, да се оригинали не кваре. За тим се на непотпуну трагу траже две колико је могуће једна од друге удаљене тачке, које се поуздано на огледном трагу нађу: то би овде било (в. слику) унутрашња страна палца и отисак пете, где је савијутак најјачи. Тако се добије линија  $ab$ , односно  $a'b'$ ; за тим се тражи друга стална тачка, одакле би се једна управна повукла на линији  $ab$ ; та ће се тачка наћи, кад управну помакнемо колико је више могуће у траг, дакле овде до спољне стране малог прста; према томе сад имамо две координате, са чије се тачке пресека  $o$  могу с поузданошћу вршити сва могућа премеравања и упоређивања. Дакле мере се и упоређују најпре све тачке, које леже на поменутих линијама  $ab$  и  $c'd$ , дакле:  $oe: o'e'$ ,  $of: o'f'$ ,  $og: o'g'$ . Да би се за тим друге меродавне тачке измериле и упоредили, потребне су свакако по две линије: једна се састоји у управној повученој од дотичне тачке на линију  $ab$  или  $bc$ , друга у размаку од мало час нађене тачке пресека до тачке  $o$ .

Дакле: повуче се од спољње ивице отиска другог прста једна управна на  $cd$  која се свршава код  $i$ ; тачку на којој нова линија додирује отисак другог прста назваћемо  $h$ : тако имамо да упоредимо:  $oi: o'i'$  и  $ih: i'h'$ . Другим речма, или обрнуто речено: Кад од  $o$  ( $o'$ ) у правцу према  $d$  ( $d'$ ) по 3 см. одсечемо и ту једну управну подигнемо, онда ће како размак  $ih$  тако и  $i'h'$  изнети по 5 см. — дакле и у тој тачки нема никакве разлике. На тај начин вршимо и даља премеравања: измеримо од тачке  $o$  ( $o'$ ) двапут по 5 см. у правцу према  $b$  ( $b'$ ) и те тачке обележимо са  $l$  и  $n$  ( $l'n'$ ); на тим тачкама подигнемо за тим управне линије  $ab$  ( $a'b'$ ) а за тим измеримо линије  $lm$  ( $l'm'$ ) и  $np$  ( $n'p'$ ). Јесу ли те линије међусобно једнаке, онда је утврђено, да је угиб на оба трага један и исти. Тако се ради, докле се све потребне тачке не измере. Ствар се у



читању чини замршенија но што је; учините само један оглед, извршите само једно такво мерење, па ћете видети, колико је то лако и просто. (Наставиће се).

## ПАРИСКА ПОЛИЦИЈА

— По П. Линденбергу. —

Париска полиција нема једноставне организације у довољној мери. Она сама то већ својом спољашњошћу казује тиме, што је смештена на три различита места; а још више то примећује сваки, који има посла с унутрашњим механизмом њеним. Париз нема једне велике палате полицијске, какву има нпр. Берлин. Један део, с префектом полиције, смештен је у полицијској префектури, према палати правде, у згради као касарни каквој. Други део, полиција сигурности, у позадности је палате правде. И, најпосле, има и треће одељење, тако звано: општа сигурност, у министарству унутрашњих дела. Ово одељење ради махом по стварима политичким и прима упутства од министра и његових чиновника, а у много случајева префекат полиције о томе и не зна, што се често показивало као незгодно. Па и полиција сигурности стоји директно под министром унутрашњих дела, који јој шефа самостално именује. Већ више пута тражена је реорганизација полиције, а пре свега тежња је за већим јединством, и непрестано се предлаже подизање једне велике палате полицијске, која би одговарала модерним захтевима и све већем умножавању посла последњих година, али до сада све у залуд, и ако за ово нема никаква оправдана разлога.

### I.

Противно Берлину, париска је полиција варошска, општинска, не државна, но ипак префекта полиције, као и сенског префекта, који, као наш престонички главни кмет, руководи управом вароши и са оним је раван, поставља министар унутрашњих дела.

Префектура полиције у неку руку подељена је на двоје: у префектов кабинет са бироима и јавну стражу сигурности. (Полицију сигурности ми смо већ напред издвојили и са њом ћемо се доцније подробније занимати). Ти бирои представљају нам део полиције што седи и у канцеларији ради, занимајући се политичким пословима у колико ови иду у круг њихова рада, а не рада оног одељења које под именом „општа сигурност“ послује у самом министарству унутрашњих дела, као: штампом (око које се ретко има доста посла), забраном књига, путничким исправама, допуштањем лова, проституцијом, уклањањем умно оболелих, надзиравањем деце без родитеља и деце напуштене, контролом мера, пажњом над зидањем, над кочијашима и колима, чистотом улица итд. Овим бироима, који се разликују у тројак, припада још и један генерални секретаријат, од кога потичу наредбе којима се регулише сваколика полицијска служба и који се и буџетом занима. Уз ову „цивилну“ полицију иде „војна“, police municipale, на врху које стоји шеф варошке или општинске полиције, chef de la police municipale, а под овим по реду два шефа бироа, два полицијска инспектора (inspecteurs divisionnaires), 70 полицијских официра, 25 инспектора, 100 бригадира, 700 подбригадира и 8.500 полицајаца. За вршење службе персонал овај грана се најпре у шест „централних бригада“, од којих четири стражаре над сигурношћу у позориштима и другим местима за јавна уживања и забављања, а пета се стара само за ред у саобраћају с колима на улицама и трговима (који се посетилац Париза не би зарадовао, гледајући како мирно и сигурно ову тешку дужност врше полицијски агенти са својих места на булеварима, једним лаким покретом руке задржавајући огроман саобраћај, да би пешаци могли прећи!), а шеста води надзор над јавним локалим и трговима; за тим у 35 бригада, додељених арондисманима Париза, којих је 20, тако да на сваки — одбивши 500 људи, који увек стоје префектури на расположењу и који отправљају „спољну“ службу при великим церемонијама, званичним свечаностима, у позориштима итд. — пада 260 до 300 полицајаца, који се смењују тако, да су увек око 100 на послу службе, разуме се само у служби публици!

Осем оних 35 бироа арондисманских, којим, слично полицијским бироима Берлина, управља по један официр, долазећи сваког дана у префектуру на рапорт и да прими нове инструк-

\*) Да ли је неки чавлић стар или нов, доста пута није лако решити; у много случајева помоћи ће микроскопичар, који ће главу чавлића испитати по излизивању врха, рђању итд., (упоређујући с другим чавлићима). Добро је да и сами лугом то покушамо и чујемо мишљење паметна обућара.

ције, има још 75 полицијских комисаријата, који стоје под полицијским комесаром, а по себи се разуме у најтежњој су вези са својим арондисманским бироом. Они — отворени од девет у јутру до десет сати у вече — у правом смислу расправљају ствари публице, чиновници комесаријата изравњавају спорове између суседа и решавају о разлици мњења; између кочијаша и оних које су ови возили, овде помире онде пресеку, трче где је пожар или поплава, хапсе и заштићују невино осуђенице, помажу заврљалој деци и напрасно оболеле доносе у болницу, у кратко, становништво је остављено њиховом старању и бризи, због чега су у положају да знају по коју пикантну тајну његову, а и најцрње стране престонице, о чему ће бити говора.

Под префектом полиције стоје још два одељења: „control général“, које се занима свима жалбама против полицијста и полицијских чиновника, и, ако устреба, расписује наредбе о књижама и штампи, испитује финансијске проспекте извесних банака и др., ради чега шеф „contrôleur général“, има на располагању једнога официра и 60 инспектора; даље, „service d'identification“, које прикупља стварни доказни материјал по извршеном злочину, ухапшене фотографије и „мери“ по методи Бертилоновој, уведеној 1889 год., и како од сваког притворенога узима више фотографија, па и податке мерења умножава то збирка фотографија износи већ више стотина хиљада комада.

Одвело би нас сувише далеко да изближе расматрамо полицијску службу на јавним местима, на трговима, у позориштима, возарству ит.д., али заслужује пажње полицијско указивање помоћи у несретним случајима. За ту сврху заведена су полицијска болничка кола, која у тим случајима полиција тражи, да повређенога, без икаква плаћања, пренесе у коју болницу; даље, да би се у случајима несреће на води могла одмах дати помоћ, установљено је на обалама Сене и обалама канала 16 павиљона за спасавање, који имају срестава, нужних за брзо спасавање (мотака, конопаца ит.д.), постеле и друго што треба да би се вратила свест оном, који је услед несрећног случаја не показује; пред сваким павиљоном стоји један мали чамац, а павиљон је телеграфски везан са најближим полицијским бироом, који, само на знак, одмах извештава лекара и овај хита на место несреће. За несрећне случајеве на улици у сваком комесаријатском бироу има завоја и носила. Како у дотичном бироу нема увек на располагању нужних полицијста за хитан транспорт, лекари су дали повода да се оснују тако зване „варошке амбуланције“, које држава и варош помажу са 8000 динара годишње. Па онда показала се као врло корисна установа удружење лекара, апотекарџа и бабица, који су се обавезали да ноћу притичу сваком, ко устрази њихову помоћ, било у савету или у раду; довољно је ову помоћ затражити на најближем месту полицијске службе и забележити стан болесника, а полиција ће о томе известити дотичнога лекара или већ стручњака какав буде требао, који ће за труд добити награду која му припада. Сиротиња се ослобођава плаћања тога хонорара, у ком циљу држава је одобрила кредит од 100.000 динара.

Ми с хвалом помињемо поменуте установе, које су се најкорисније показале и које може бити и у погледу на Берлин и друге престонице заслужују озбиљне пажње.

Полицији је још придружена републиканска гарда. Она је саставни део војске и као така у последњем рату француско-пруском одлично се борила; подељена је у две дивизије, од којих сваком заповеда један потпуковник, обухвата три батаљона пешака, укупно 2200 људи, и два ескадрона кавалерије, укупно 600 коњаника, а број официра износи око 118. Служба ове трупе више је спољна; употребљава се за стражу, посудање и затварање потребних места, разношење наредба, а нарочито радо за репрезентацију о великим дочецима председника републике, о отварању изложба, службеним свечаностима и др., за које су смерове веома подесне угледне фигуре кавалериста у живописној им униформи, сјајни кирасирски шлемови на глави са грбом Париза и дугачким, развијеним и црним коњским репом. Како се ова трупа често употребљава и за државне интересе, то пола трошка њена носи држава, а другу половину варош. Ти трошкови износи годишње на  $2\frac{2}{3}$  милиона динара, међу тим годишњи издаци полиције износи око 25 милиона динара, од којих 11 милиона иде на плате а 14 милиона на материјал, гратификације, канцелариске трошкове, одело и

спрему, додатке на стан и др. Један врло мали део од те превелике суме узима за се полиција сигурности, једва милион динара.

Али што странце код већине париских полицијста пријатно изненађује, јесте њихово мирно, скромно понашање; они се неће умешати, док не буду безусловно потребни, не истичу се никад први и са свим спреми увек стоје пролазнику на расположењу; увек се опажа, да је у Паризу полиција ту ради публице, а не, као што у гдекојим великим варошима изгледа да је, публика ради полиције! Ако би полицијсти само једном, до крајности изазивани, упали сувише оштро, дивн ће се читаву буру гнева, као што беше последњих ђачких немира и о побуну кочијаша, чега последица беху многа насиља од стране побуњених.

Ваља споменути, да се париски полицијсти увек узимљу од војника и да морају проћи претходно кроза школу полиције, која траје бар три месеца. То и чини, да је у једној години (1884.) један официр погинуо и 160 људи рањено служећи публици, а није смело превидети своју дужност и избећи службу. Ова је значајна школа у варошкој, општинској касарни, везаној с префектуром полиције, а наставу врше два бригадира и шест подбригадира од осам до једанаест сати пре подне. Спољне мало се што разликује од других школских учионица: велика сала с клупама и црним столловима; на зидовима велики планови Париза и у тавним оквирима модели исправа за легитимацију, пасоша и др. „Ученици“ се ту обучавају дужностима према држави и публици; најстрожије им се излаже кад се морају умешати, шта да раде с онима које хапсе, како да поступају у несретним случајима, шта ће радити кад им ко из публице или од кочијаша предаје нађене ствари, какве морају бити зидарске ске на улици и излози трговачки, какав ред мора владати у колском саобраћају на улицама и много што шта друго, најпосле морају се вежбати у састављању рапората. Курс се завршује испитом и ко га добро не положи мора по други пут ићи на испит. (Наставиће се).

## ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

### Општински послови.

#### Иступи

Самовлашће за заузеће општинске утрине.

Рађено у суду општине Жарковачке, 20 Марта 1899 год.

Петар Костић, земљоделац овдашњи заузео је од општинске утрине повећи простор земљишта, заградио га и сада оре. Достављам ово општинском суду са молбом да се ово заузеће општ. земљишта констатује на лицу места и да се самовласник сузбије у своје границе, а за ово самовлашће казни.

Да је ово заузето земљиште општинско од вајкада познато је свима сељанима, који су га до сада употребљавали за попасу своје стоке, а нека се питају и Јован Секулић и Петар Савић, земљоделци, као најстарији људи у селу који ће ове моје наводе утврдити.

Марко Мандић,  
кмет села Жаркова.

Бр. 838.

Да Никола Спасић кмет, са одборницима Јанком Петровићем и Миланом Крстићем изађу на лице места овог заузећа и да поднесу извештај према наводима у реферату кмета Мандића. Затим испитати именоване сведоке у реферату, и узети оптуженог на одговор.

20 Марта 1899 год.

Председ. суда.

Жарково.

Рађено 21 Марта 1899 године  
у Жаркову.

Извиђај на лицу места

по заузећу општ. земљишта од стране Петра Костића зем.

Према наредби општ. суда од 20 Марта 1899 год. Бр. 838 изашли смо на лице места, које је рефератом кмета Мандића означено и пошто смо извидели стање ствари нашли смо следеће:

Да је Петар Костић пре неколико дана, доиста поместио ограду од свога имања и истом заузео општинску утрину у овом простору: од истога до сеоског пута 35 метара ширине; од запада до општинске шуме 35 метара ширине, од југа до његове досадање градине 196 метара дужине.

Када смо га упитали зашто је то учинио он је одговорио, да није извршио никакво заузеће општ. земље, но да је оградно само своје земљиште, које ужива његова кућа од старина. Што, вели, до сада ово парче није држао ограђено, то још није доказ да је оно општинска својина.

Када му је тражена тапија изјавио је да исте нема.

Ово је наш извештај с тим да заузеће постоји и да је заузето парче земљишта општинска својина, којом се сви сељани од вајкада служе за попашу своје стоке.

Заузето парче земљишта Петар је преорао.

Писар Н. Јанић. Кмет Никола Спасић.  
Одборници Јанко Петровић,  
Милан Крстић.

Рађено у суду општине жарковачке, 23 Марта 1899 год.

Испит сведока  
по кривици Петра Костића, земљод. оvd.

Због самовласног заузећа општинске утрине.

Јован Секулић, земљод. оvd. има 74 године, у свему способан за сведока изјави:

Ја сам у овом селу све док нисам остарео кметовао више од 20 година и знам да је оно парче што га је заватио Петар увек било неограђено као и остали простор целог онога земљишта и исто је увек служило селу за попашу стоке.

На ово љу се и заклети. Дангубе не тражим. Писмен нисам.

† Јован Секулић, потписао га  
писар Н. Јанић.

Петар Савић, земљод., има 80 година, у свему способан за сведока, на питање каза:

Ја од када памтим, знам да је ово земљиште општинско и да служи селу за попашу стоке, и никад није било ограђивано. Петар нема никаква права на заузети простор, нити га је када имао, сем што је и он своју стоку као и остали ту напасао.

Заклећу се. Дангубе не тражим. Писмен нисам.

Петар Савић, потписао га.  
писар Н. Јанић.

Оверава

Кмет Н. Спасић.

Саслушање оптуженог

по кривици

Петра Костића, земљоделца оvd.

Због самовласног заузећа општинске утрине.

Петар Костић, земљод. оvd. има 52 године, до сада неосуђиван, на питање према реферату кмета и испиту сведока одговори:

Земљиште које сам ставио под моју ограду моја је својина, коју притјежавам од старина. Што га до сада нисам ограђивао, то је била моја воља. Овде нема заузећа. Тапије немам, јер је ово земљиште моје куће још од старина.

Немам шта више да наводим у своју одбрану.

† Петар Костић, потписао га  
писар Н. Јанић

Оверава

Кмет Н. Спасић.

Судски разлози

Учињеним извињајем на лицу места нађено је да постоји заузеће. Испитом испитаних старих људи у селу, доказано је да је заузети простор општинска утрина и да од вајкада, као таква служи сељанима за попашу стоке. Оптужени Петар признаје да је ово парче сада заватио својом оградом и да до сада није било заграђено. За ово у оправдање наводи да је земљиште његово од старина, но о томе не подноси никакве доказе, према чему му одбрана не служи у оправдање. За ово самовлашће оптужени Петар има се казирати, а заузето земљиште има одмах уступити општини. — § 375 а., крив. закона. Зато

суд као надлежан — § 4 полиц. уредбе са обзиром на чл. 89 закона о таксама

Пресуђује

Да се оптужени Петар за ово самовлашће казни са пет дана затвора о свом трошку, да плати 2 динара таксе у таксеним маркама као за дело иступне природе.

Заузето земљиште, у року од три дана, да уступи општини и да га доведе у првобитно стање, у противном по истеку тога рока суд ће то сам учинити о његовом трошку.

Пресуду саопштити.

Од суда општине Жарковачке, 25 Марта 1899 год. Бр. 929 у Жаркову.

Писар.

Кметови.

Кад кирајџија и преко уговореног рока неће да се исели из закупног имања — § 356 а крив. закона.

Суду општине ужичке

У мојој кући седео је под закуп Илија Станковић, абаџија овдашњи од Митрова дана прошле до Ђурђева дана ове године, односно од 1 Новембра прошле до 1 Маја ове године, са ценом од по 30 динара месечно.

Како је Илији закуп истекао сада 1 Маја, то сам ја моју кућу издао Петру Деспотовићу, кројачу овдашњем и исти је своје ствари већ још јуче дотерао ради усељења у закупно добро. Но како Илија сада неће да се иселава, то ствари новог закупца леже нагомилане у дворишту још од јуче.

Опомињао сам Илију да се из куће исели, како би се нови купац могао уселити, но ни моје молбе ни опомене, ништа нису успеле да ми се кућа испразни и да нови купац у њу уђе.

Зато сам принуђен тужити Илију суду са молбом, да га силом своје власти нагна да ми кућу испразни.

Да је између нас закуп трајао од Митрова дана прошле до Ђурђева дана ове године подносим његово својеручно признање.

2 Маја 1898 год.

Марко Андрић  
трговац.

Ужице.

(Прилог као доказ о закупу)

Узео сам од Марка Андрића трговца његову кућу у Невесињској улици, у којој има три собе, кујна, подрум и шупа за смештај, за тридесет динара месечне кирије од Митрова дана ове до Ђурђева дана идуће године, с тим да му уједно сваког месеца погођену цену закупа плаћам.

29 Октобра 1897 год.

Илија Станишић  
абаџија.

Ужице

Бр. 2473. Одмах позвати туженог и од њега узети реч. Ствар је хитне природе.

2 Маја 1891 год.

Пресед. суда.

Ужице

Рађено у суду општине ужичке, 2 Маја 1899 год. у Ужице.

Дозван Илија Станишић, овдашњи абаџија и упитан према тужби изјави:

Истина је да је по томе уговору мени закуп истекао 1 Маја ове године, но ја сам пре четири дана условио са тужиоцем да останем у закупном добру под истим условима до Митрова ове године. Нови његов кирајџија коме је такође исту кућу дао под закуп доселио је своје ствари и оне леже на дворишту, јер ја нећу да се иселим из куће, јер као што рекох продужио сам закуп, истина нисам исти писмено ставио, нити је на тој нашој погодби сем нас двојице ко био.

Илија Станишић, абаџија

Оверава

Кмет.

Судски разлози:

Тужилац за доказ својих тужених навода поднео је писмено о трајању закупа, које је својеручно написао Илија и које он ни на протоколу саслушања код овога суда не одриче. Овим писменом које суд сматра за потпун доказ за уговор о закупу и његово време утврђује се то да је туженом рок закупу истекао 1 Маја ове године, кога дана био је дужан тужичеву кућу испразнити, како би се нови кирајџија могао уселити. Тужени пак о својим наводима, да је продужио рок закупу до Митрова ове године, не подноси никаквог доказа, а његови голи наводи, не могу пред судом имати никакве закон-

ске важности. Како Илија не пристаје да се из закупног добра исели, то му суд на основу § 356 крив. закона као надлежан § 4 полиц. уредбе.

Решењем овим наређује, да се у року од 24 сата из имања тужиочева иселити мора иначе ће га општинска власт из куће истерати а њега за непослушност казнити.

Саопштити му ово решење на потпис.

2 Маја 1899 год.

Ужице.

Саопштено ми је ово решење.

2. Маја 1899

Председник суда.

Кметови.

Илија Станишић.

Рађено 4 Маја 1899 године у суду општине ужичке

Предста суду Марко Андрић, трг., па изјави:

Из мога Имања Илија Станишић неће да се исели и ако му је суд то својим решењем наредио. Новог закупца ствари још леже у дворишту. Молим власт да ме узме у заштиту и да ме уведе у моје право, како бих могао одговорити мојој обавези према законитом закупцу, који хоће од мене да тражи накнаду штете.

Марко Андрић трг.

Оверава

Кмет.

Одмах дозван Илија Станишић, абација и упитан, зашто се из имања тужиочева, према решењу овога суда, није иселио на изјави:

Ја сам суду и раније казао да се селити нећу, јер сам рок закупу продужио до Митрова дана ове године. Зато стан писам ни тражио нити имам куда.

Илија Станишић, абација.

Оверава

Кмет.

Судски разлози:

Илији је судским решењем од 2 Маја ове године Бр. 2473 наређено да се из тужиочева имања у року од 24 сата исели. Он се овој наредби општинске власти није одазвао, нити то хоће да учини. Овим својим поступком навукао је на себе последице из § 356 а крив. закона, с тога суд општ. ужичке са обзиром на чл. 89 закона о таксама, као надлежан — § 4 полициске уредбе

Пресуђује:

Да се за ову непослушност Илија казни са пет дана затвора, и да се силом власти из куће истера; да плати 2 динара таксе у таксеним маркама као за дело иступне природе.

Пресуду извршити одмах. Кмет Никола Мандић у присуству двојице грађана да Илију одмах из куће истера и исту преда тужиоцу на слободно руковање.

Од суда општ. ужичке, 4 Маја 1899 год. Бр. 3245 у Ужицу. Писар.

Кметови.

## УБИСТВО У КЛЕНОВЦУ

КРИМИНАЛНА ПРИПОВЕТКА

Написао Б.

(СВРШЕТАК)

Међутим, у кући Прекићевој било му је врло добро и није се имао на шта жалити. Докле је био млађи и нејачак, пазио га је домаћин Ненад, а кад је стао на снагу, предузела је бригу и старање о њему Станица.

Нису га сматрали као слугу, већ као свога рођенога. И цело село, и сви парњаци његови, сматрали су га као друга. Чак се, са много поузданости, тврдило, да ће му Прекић дати Росу и узети га као зета у кућу, докле ту претпоставку не обори факат: да Роса оде у Кленовац.

Зуцкало се по селу о неким сумњивим односима између Станице и Милана, али ко може знати шта је од тога истина? Свет хоће да рекне и што није.

А може бити да је ову сумњу навукла сама Станица, јер она је, истина Бог, зорли волила Милана, па је чак и сама протурала глас, да ће њему дати своју Росу. Но, зар га она није могла волети и онако?...

Играли су Роса и Милан једно до другог а Станица их је посматрала, уздишући.

Кад се коло растури, она махну оком на Милана, те заједно одоше у један угао оцаклије.

— Бог убио ко поквари те се не узесте, а Бог вас је створио једно за друго, рече Станица Милану.

Милан је погледа тужно а дубок уздах оте му се из груди.

— Али добар је Бог, настави она. Треба се њему молити и у њега се уздати.

— Како то? питао је Милан суморно.

— Па тако, одговори Станица. Ко зна шта може бити до идућега Св. Николе? Ко зна шта може бити до сутра? Човек је ко срча: данас јесте — сутра није. Може свашта бити, ја.

— Ама шта ти то говориш, Најо? Запита Милан. Ја неразумем ништа.

— Говорим: да Богосав може и умрети. Онда би се све поправило. Роса би се вратила нама, и, била би твоја.

— Бог с тобом, шта говориш? настави Милан. Где ће Богосав умрети, здрав као дрен! При тим речима он поново уздану. Размисли се неко време а затим му у очима сену нека ватра.

Он се приближи Станици и шапатом упита је:

— А да ли би Роса тада била моја?

— Још питаш, голубе мој, одговори Станица.

Међутим, домаћин одазва Станицу те се овај разговор прекиде. Али од тада нико не виде Милана у колу. Он је био тешко замишљен.

— Ето гостију из вароши, повика неко с врата... Домаћини се устумараше. Милан истрча да дочека госте нове, а стари гости помакоше се да направе места новима.

— Честит свети! повикаше неколико њих с врата.

— Ви живи и здрави, одговори домаћин.

Изљубише се, и, нови гости поседаше уз трпезу.

Ту су били: газда Ђука дућанџија, Милосав опанчар, Арсеније абација и још њих неколико из Тодоровца.

— Е да видимо сад, рече газда Ђука. Кладно сам се са Милосавом, да ћемо стићи за фртаљ сата из Тодоровца дове.

Ево видиш, и показа Милосаву опанчару свој сат, равно 10 сати а пошли смо у 9 и 46 минути. Стигли смо један минут раније но што сам ја казао. Море нема мога ћогата на далеко. Знам ја њега.

— Бога ми бравос, одговори Милосав. Добио си опкладу, признајем. Сутра ћемо код газда Које попиту опкладу.

— Оставимо сутра за сутра, но деде сад, рече газда Ђука, узимајући чашу у руку. Домаћине, срећна ти Слава! У здрављу много година дочекивао је. Част чинио части дочекао. Дао ти Бог све што желиш: у domu среће и здравља; у пољу берићета. За шта се год прихватио све ти напредно било, да Бог да! Здрав си!

— Од Бога ти здравље и хвала ти, одговори Ненад, а цела трапеза отпева:

Амин, амин.

— Бога ти, Ненаде, кажи нека виде је ли мој коњ уведен у ар. Знојав је, знаш, па нека га и покрију, рече газда Ђука.

Ненад повика Милана.

Милана не беше.

Послаше једно слушче да га потраже. Оно оде и после некога времена врати се.

— Коњ је, рече, у ару и покривен је, а Милана нигде нема. Мора бити да је отишао по славама.

Домаћин се љутну, но други узеше бранити Милана. Младић је, веле, ври крв.

Веселе се продужи још бурније но дотле. Наравно, дођоше одморне снаге.

А пошто то беху чаршилије, то сад, поред песме и бројаница у колу, настаде врисак женскадије, те се беше дигао читав урнебес.

Два пуна сата ова чаршилијска најезда држаше у опсади кућу Ненадову... Играче ноге издадоше. Певачи промукосе. А и вино је учинило своје. Код оних који непрестано сеђаху за трпезом наступи тромост и дремеж.

Газда Ђука извади сат и погледа у овај.

— Дванаест је прошло, рече. Време је да идемо. Ајде Милосаве, ајде Арсеније, ајдемоте.

— Ама нема зар дванаест? примети Арсеније, коме се, како изгледаше, није ишло.



УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

— Има Бога ми, па још одозго десет минути, одговори Ђука.

— Е, онда хајдемо, рекоше они, и почеше устајати са трпезе.

Али се из авлије зачу жагор и свирала. Маса играча у колу, уђе у оцаклију.

У колу је био и Милан, сав ознојен од играња.

Тодоровчани и остали гости ухватише се поново у коло, те весељу не беше ни краја ни конца...

Пред зору допаде гласник из Кленовца и донесе вест да је Богосав погинуо.

Смеј и песма на мах се претвори у плач и запева. Роса је запевала на једну а Станица на другу страну. Станимир се грувао у груди и хукао.

— Ама како погинуо? питао је он гласника; ко га је убио, кад, како, зашто?

— Ја ти ништа не знам, одговори гласник. Мени кмет рече да дођем капетану и да му дадем писмо о томе. И ја сам то учинио, па се онда присетих, рекох: кад сам дошао доведе, ајде да јавим и Станимиру, и дођем овде.

— Па онда можда он није погинуо? Можда је још жив? говорио је Станимир сам за себе.

— Ба, одговори гласник, не би Марија запевала. А после, и од људи, онди, чуо сам да није жив.

— Јао несреће моје, јакну Станимир. Где ћу и како ћу сад, удам ти сам! Ко га уби, Бог га убио, кад није никоме ни у чаши воде натрунио?

— Па јеси ли дао писмо капетану? запита затим гласника.

— Дао сам. Он одмах зовну пандура и нареди му да писмо, оно које сам ја донео, даде ђати, те да овај, заједно са доктором, с места иде у Кленовац, одговори гласник. До сад мислим да су отишли.

— Онда прежи, викну Станимир сам себи.

Затим отрча у њр и узе спремати коње.

По глави ројиле су му се разне мисли о ономе што је мало час чуо. Никако није веровао да је Богосав погинуо.

Можда је само рањен, мислио је он. Нада често вара кад јој се подамо.

— Ако је рањен, говорио је Станимир сâм собом, онда ћу лако. Видаћу га. Однећу га у Београд. Тамо имаде добрих доктора. Даћу им пола имања, и они ће га извидати.

Али ако је погинуо?

При тој помисли срце му се узе ледити, а по лицу избише грашке хладнога зноја.

Он је, скоро бесвесно спремао коње.

У том спремању беше опазио да је длака на његовом леваку доратчићу улепљена од зноја, док дешњак беше сјајне длаке и отимарен. Он то само опази, али немађаше кад да размишља зашто је то тако. Вест која му дође из Кленовца занела га је свега.

Онај гласник из Кленовца дође да му помогне. И он опази разлику код коња.

— Ето, помислио је он у себи, шта чини туђа рука. Једнога отимарио а другог није, већ отишао да ајначи. Али кад додирну коња по сапима, и опази под руком влагу, он сумњиво заврте главом.

— Видиш, молим те, рече сам за себе. Мора бити да га је момчадија поћас јахала. Могли су тако коња упропастити!...

Спремише коње и кола, изнесе из куће јастуке и шаренице те наместише седељке, па гласник оде ка своме коњу да га опреми а Станимир у кућу да се са пријатељем опрости и Росу собом узме.

Ненад беше истински потрешен догађајем. Он жаљаше Богосава као да му је рођени син.

А Станица? Од њенога запевања, није се могао други чути.

Кад Станимир позва Росу да на кола седа, Станица кроз плач рече:

— Немој, пријатељу, да је водиш. Што ће њој то да и она види. Нека је у нас, а и онако ће се нама вратити.

— Ја морам ићи, јакнаше Роса. Морам ићи да га бар последњи пут видим.

А Станимир, расрђен оним што је Станица изговорила, окрену се овој, и срдито примети:

— Зар и то може бити, да се друг са другом не опрости?

Оће ли она опет доћи к вама или неће, то је друга ствар. То ћемо већ уредити. Али ићи мора...

И пошто је то одобравао и Ненад а и Роса хтела, Станимир седе са Росом на кочије, после опростаја с пријатељима, и оде у Кленовац, где смо га, као што је напред речено, и видели кад је у Кленовац дошао.

III.

Кад је г. Корић стигао у Тодоровац, у своју канцеларију, он разастре по своме столу записке о убијству Богосављево, оловно зрно из њега извађено и сукију, па посматраше све то, дубоко размишљајући о свему. Правио је из познатих факата закључке. Постављао је сам себи питања: да ли су закључци до којих је долазио, правилни или нису, и на та питања одговарао. Трудно се да клупче овога догађаја ухвати за крај, да би га могао размотати.

Пре свега он је био са тим на чисто, да је Богосав убијен из мржње и освете. Иначе, убијца би му одузео новац и сахат, а ово је све код њега нађено.

Но, ко га је мрзео и ко је имао зашта да му се свети? — на то питање било је тешко одговорити.

Да убијца није из Кленовца, било је довољно сигурно. Није се могло не водити рачуна о томе, да погинули Богосав, није ни с ким био у свађи и омрази, и да су га сви уважавали и водели, као што је то од свију кленовчана потврђивано.

По томе, дакле, г. Корић закључи, да је убијца са стране, и нађе да је такав закључак правилан.

Нађе, даље, да је на Богосава пуцано из непосредне близине. Ту поставку утврђивала је околност: што је на палисаду нађена гар, која је одавала барутни мирис.

Још г. Корић закључи, да је оружје, из кога је пуцано, врло слабе пробојне снаге. Кад је оно олово, продирући кроз мекане делове, једва пробило половину срца, па се ту задржало и ту нађено; и, кад је из близине пуцано на погинулога, онда је то оружје, дакако, врло слабо. Он мишљаше да то понајпре може бити мали иштол са којим се обично деца служе.

А о времену у којем је Богосав погинуо, не беше већ ни сумње. Кад је несумњиво утврђено да је Богосављево сат радио и на дан Св. Николе, онда значи да је он стао онога момента, кад је Богосав обрањен пао на земљу а сат се потресао. И, како је на сату показивано време од 11 сати и 5 минути, значи: да је Богосав у толико сати и минути и погинуо.

Г. Корић узе оловно зрно и посматраше га са сваке стране.

— Оно, доиста, личи на она олова, која се употребљавају у рибарским алатима, мислио је г. Корић. Ово би се могло узети као вероватно у толико пре, што на олову стоји рупа из које вире кудељна влакна, рупа, кроз коју је, за цело, било провучено уже рибарског алата.

Затим разгледаше сукију а нарочито оне завежљаје на њој.

Стојао је замишљен неко време, а онда зазвони.

Служитељ се појави на вратима.

— Иди и позови чича Митра дућанцију. Кажу ми да га ја зovem и да одмах дође, заповеди г. Корић.

Служитељ оде.

— Леп мисао, говораше сам себи г. Корић. Не само да може бити, већ је и врло вероватно. Видећемо...

После некога времена дође Митар дућанција.

— Чича Митре, рече му г. Корић, прегледај пажљиво ову сукију. Би ли могао познати од чега је она?

Митар узе замотуљак сукије, растресе је, прегледа је и заустави се на завежљајима њеним. Узе иглу са стола и олабави завежљаје, па ће онда рећи:

— Ово је, господине, од рибарске пређе. Познаје се по овим завежљајима. Кад се пређа плете само се онда овако завежује, иначе не.

Митар то говораше са сигурношћу, као човек који се у томе добро разуме. А онда, маши се руком, те узе са стола и оловно зрно, па пошто и њега прегледа, продужи:

— Са свим од пређе. Ево и ово је олово опет од пређе.

— Ама да ли ти поуздано знаш то? Запита г. Корић.

— Па наравно, одговори Митар. Ево погледајте, можете и сами видети. На олову стоји рупа, кроз коју је канап био провучен. Ево још и канапа у руци. То знам и познајем добро.

Зар сам једну пређу направио, и зар сам мало тих старих олова употребљавао?

Г. Корић заблагодари Митру на услузи, отпусти га те овај оде, а он узме поново прелиставати записке, које су стајале пред њим.

Пажња му се заустави на исказу Росином, а на ономе месту, где је она казала, да јој је Милан претио: како неће на Богосављевог огњишту ватре заложити.

Г. Корић је знао да је по закону тај један основ довољан да противу Милана истрагу напери а њега притвори.

Па онда, зар тај исти Милан, није из Подбрежја, на обали савској, тамо, где имаде и рибара и рибарског алата?

Међутим, он налазаше, да је притвор неопходно потребан, да би се обезбедио правилан ток истраге, која је била и сувише у таму обавијена.

После дужег размишљања, он се, најзад реши, оде у Подбрежје, испита Јануку Ђер Маринка Сватића, Санду Ђер Глише Трулића, Росине другарице, и још неке, па кад ови сведоци потврдише да је Милан једном у колу претио Роси као што је она показала, он притвори Милана и посла га канцеларији ереској у Тодоровац.

Претресом стана Ненадовог, у коме је и Милан обитавао, нађен је и један мали пиштољић, са којим се обично деца службе, а исто тако у качњаку нађене су старе рибарске пређе и доста олова на њима.

Радостан са овога проналаска, г. Корић се одмах врати у Тодоровац.

Први му је посао био да позове вештаке, који су прегледали пиштољ, и нашли да је из овога врло скоро пуцано.

Исто тако прегледали су и олова са нађене пређе и сравњивали их са оловом из Богосава извађеним, али у том погледу нису могли ништа поуздано утврдити. Било је зрна разне величине и облика, а олово је једно као и друго. Ко би могао потврдити, да је олово из Богосава извађено са ове пређе откинуто? Но, утврдили су и они то, да је оно из Богосава извађено олово, свакојако било на некој пређи рибарској.

Истога дана после подне г. Корић узео је Милана на први — кратки испит.

Знао је он, да успех истраге показује најбоље резултате онда, кад се брзо ради. И у овим случајевима врло zgodно и умесно пада оно познато правило: да се гвожђе кује докле је вруће.

Милан је, неравно, упорно порицао да је он убио Богосава, нити му је, вели, тако шта икад падало на памет.

Росу сам, вели, волео као сестру а сестра ми и јест била. Ја од својих никога немам. Та ме је кућа одгајила и ја све у њој сматрам као своје. Па и Богосава сам волео. А зашто бих га, као, убио?

На питање: је ли се који пут служио овим пиштољићем који је нађен у Ненадовој кући, он најпре рече да није, а кад му г. Корић примети, да је из овога врло скоро пуцано, он се присети, па исправи:

— Јест богме, пуцао сам синоћ испред куће. Пуцају по целој сеу, па узех и ја пиштољче, да ни наша кућа не остане глуза.

— А да ли је који видео, кад си пуцао из овога пиштољића? питао га је даље г. Корић.

— Е то не знам, одговори Милан. Но зна Наја, она ми га и додала, и била до мене кад сам га изметнуо.

— А кђа ти је Наја то? питао је чиновник.

— Па Наја — Ненадова домаћица.

Кад га г. Корић узме световати да каже праву истину и да не прикрије оно што ће се доказати, он се наљути:

— Ама зар ви истина мислите да сам ја убио Богосава? Па то је лако уверити се да није истина. Богосав је погинуо у Кленовцу, а ја сам целу прошлу ноћ био у Подбрежју. То знаду њих стотинама у селу. Има их и одавде из Тодоровца, који су сву код са мном били и играли. Ето питајте људе. Кленовац је два сата далеко од Подбрежја. Писам ја могао и тамо отићи и у Подбрежју бити...

Са тим је био завршен први испит Миланов. Чиовник нареди да се Милан одведе у притвор, а служитељу рече, да се са Миланом не сме нико састајати и разговарати а да он то не зна.

\* \* \*

Сутра дан продужен је испит сведока, али претходно испитана је Станица жена Ненадова.

Она је, често уздишући, и уз плач, давала одговоре на питања.

— А је ли о слави или у вече, пуцао ко из пиштоља у вашој кући? питао је чиновник.

— Пуцао је, јакако, одговори Станица.

— А ко је пуцао, и из којег пиштоља?

— Па пуцао је Ненад, ја ко ће? Пуцао је из свог сребрњака, одговори Станица.

— А зар није пуцао из оног малог пиштољића, што га ја јуче одузех? упита даље чиновник.

Станица цокну устима. Није. Не може се иза њ' ни пуцати, покварен је.

— А зар ниси ти додала Милану пиштољ да пуца? рече г. Корић Станици.

— Кој зна. Може бити да јесам. Знаш како је: посао је, гости су. Треба то удворити и послужити, одговори ова.

— Па Милан каже да си му ти додала пиштољ те је пуцао? настави питати чиновник.

— А, јесам, јесам, одговори Станица. Сад се сећам баш да јесам. Баш сам узела те га гледам како му је јабука ишарана сребром, па га онда дадох Милану и он отиде у двориште да пуца.

— Ама, рече г. Корић, он вели да си му ти додала мали пиштољић?

Станица се насмеши. Мислила је да се г. Корић шали, па настави:

— Ама покварен је, кажем ти. Има 2. године како тај не пуца. Што би му ја додала крндељу.

— А је ли то вече ишао где Милан? продужи питати чиновник.

— Нигде се макао није. И целога дана и целе ноћи био је у кући. Могу се заклети на то. Јест здравља ми...

Као што се види, Станици није оскудевала добра воља, да Милана заштити. Али у место тога она је учинила обратно: наваљала је један основ више противу Милана, а тај је у томе, што је обелоданила његово лажно изговарање: као да је у присуству њеном из малог пиштоља пуцао.

Кад је испитан Ненад, он је показао ово:

1, да је пиштољић, који је у његовој кући нађен, и кога је власт однела, доиста од пре 2 године покварен, и да се из истога не може пуцати; и

2, да је на Св. Николу, ноћу, али не зна у које доба, у један мах нестало Милана, није га неко време било, па је опет дошао, али он мисли да је био са друштвом по другим Славама.

Значајни су испити: Ђуре дућанције, Милосава опанчара и Арсенија абапије из Тодоровца. Они су једногласно утврдили извесне околности, за истрагу врло нужне.

Један од тих испита, исписаћемо овде верно:

Исљедник: Јесте ли ви били о Св. Николи у вече код Ненада Прекића у Подбрежју, и ако сте били, је ли тамо био и његов слуга Милан?

Сведок: Био сам. Отишао сам тачно у 10. сати у вече, и тада је Милан био тамо.

Исљедник: А по чему знате да сте тачно у 10. сати отишли у Ненадову кућу?

Сведок: Знам по томе, што сам се овде у Тодоровцу, те исте вечери, опкладио са сведоком Милосавом, да ћемо на мојим колима одавде отићи Ненадовој кући за фртаљ сата. Пошли смо одавде у 9. сати и 46. минути и кад смо стигли Ненадовој кући, прво сам загледао у сат да видим ко је опкладу добио. Било је 10. сати равно. Ја сам опкладу добио и јуче сам је са друштвом попио.

Исљедник: А је ли Милан и даље остао с вама у кући?

Сведок: Није. Чим смо дошли, ја сам молио да се мој коњ намири. Ненад је тражио Милана, али њега није било, због чега се Ненад мало и љутио. Није га било до по ноћи, а тада је дошао са неким гостима, играјући у колу.

Исљедник: Знате ли поуздано да је се Милан поново појавио баш у пола ноћи или нешто пре или доцније и по чему то знате?

Сведок: Знам поуздано да је то било у 12. сати и 10. минута. Ми смо хтели тада да се вратимо и друштво ме је пи-

тало је ли по ноћи. Ја сам погледао у сат и рекао им да је 10. минути прошло 12. Но баш тада наиђе једно коло из комшилук у коме је и Милан био, те се задржасмо дуже.

*Исљедник:* Јесте ли тада приметили ма што на Милану, што је било необично?

*Сведок:* Јесам само то, да је био сувише знојав. И други су били знојави, али као он, није био ни један...

Г. Корић је разабрао даље, који су били у ономе колу које је у по ноћи дошло Ненадовој кући и из чијег је дома то коло пошло, па је испитао неколико њих који су утврдили, да Милан није са њима из куће Степојевића пошао, а да јесте са њима у кућу Ненадову дошао. Где је се њима придружио нико није знао показати.

Еле, као што се види, један за другим гомилали су се основи подозрења противу Милана, и већ г. Корић није ни мало сумњао да је он убијца.

А при том дође још једна нова околност у помоћ.

Кад је Станмир Тополчић погребом Богосава и дошао мало к себи од овога несрећног догађаја, он се упути Тодоровцу, да види шта је власт до сад урадила за проналазак убијце његовога сина.

Како је био чуо да је власт за исто дело ухапсила Милана, слугу његовога пријатеља Ненада, он метну на кола и Радојицу Шевића свога сељака, онога, који му беше донео вест у Подбрежју, о убијству Богосављеву.

Г. Корић, коме се Станмир пријавио беше, показа му неке од основа који су Милана теретили, уверавајући га, да нико други није то убијство извршио но Милан.

Онда Станмир исприча, како је онога јутра, кад му је у Подбрежју стигла вест о убијству Богосављеву и кад је спремао коње да се у Кленовац врати, опазио, да је његов левак ту ноћ био теран, јер му је сва длака била од зноја улешљена, а на дешњаку се то није опајало. То је приметио, рече, и Радојица, кога је и довео да то потврди.

Чиновник прибележи и то, и испита Радојицу, који навод Станмиров утврди.

Још Станмир исприча како веома сумња и на своју прију Станицу да је у овом убијству и њен прет умешан и саопшти г. Корићу зашто сумња.

Овај саслуша то пажљиво, али пошто није било од важности, не хте записивати.

Станмир после овога оде, а г. Корић остаде да спрема питања за главни испит, који намераваше учинити над окривљеним, говорећи у себи:

— Тај доиста неће умаћи. Ма да је доиста вешто извршио дело, ипак је ухваћен...

\* \* \*

На главном испиту окривљени Милан држао се упорно: да он није извршио злочин. При одговарању био је хладан, прибран и управо дрзак. Ни једна црта на лицу његову није одавала бригу и страх.

Да саопштимо неке главније моменте из његовога главнога испита:

*Исљедник:* Ви сте на прошлом кратком испиту казали, да сте о св. Николи пуцали из овога малог пиштољића (показан му је пиштољ, одузет из куће Ненадове). Остајете ли и сада при томе?

*Окрив:* Остајем. Пуцао сам.

*Исљедник:* Па како је то могло бити, кад је по исказу Ненадовом, тај пиштољ од пре 2 године био покварен и није се могло из њега пуцати?

*Окрив:* Он је био покварен, но ја сам дао те га је мајстор поправио.

*Исљедник:* Који га је мајстор поправљао и кад?

*Окрив:* Поправљао га је Трипка пушкар овдашњи. Не знам, не памтим кога је дана то било. Ваљда пре десетак дана.

*Исљедник:* Ви сте на прошлом испиту казали, да сте на св. Николу пуцали из овога малог пиштољића и да је то видела Ненадова Станица. Је ли тако?

*Окрив:* Тако је.

*Исљедник:* Станица је показала, да вам је додала сребрњак пиштољ, те сте из њега пуцали, а не овај мали. Шта имате на то рећи?

*Окрив:* Из сребрњака ја нисам пуцао никако. Она ми је додала тај пиштољ и из њега сам пуцао.

*Исљедник:* Испитима сведока: Ђуке дућанције, Милосава опанчара, Арсенија абације из Тодоровца и још неких, утврђено је, да сте ви на св. Николу, до 10 сати у вече, били у кући Ненадовој, па вас је у то доба нестало и није вас било до 12 сати и 10 минути. Тек у то доба појавили сте се поново у колу које је из Степојевића куће дошло Ненадовој. Кажите где сте били за ово време, од 10 до 12 сати?

*Окрив:* Био сам у Степојевића кући, на игри.

*Исљедник:* Исказима сведока: Марјана сина Глише Трулића дућанције, Максима Рајића, Јована Сандића ит.д. из Подбрежја, који су у то исто време били у кући Степојевића и са колом дошли у по ноћи из Степојевића куће у Ненадову, утврђено је: да ви нисте били у Степојевића кући, нити сте са колом пошли оданде, а јесте са колом дошли у Ненадову кућу, већ сте се негде у путу, од Степојевићеве до Ненадове куће, придружили колу. Покажите, дакле, где сте у ово доба били?

На лицу окривљенога показа се лака румен. Уснице му грчевито заиграше. Он ћуташе неколико тренутака док се прибра, па одговори:

— Ја сам био у Степојевића кући, а што сведоци не потврде то — ја не знам.

*Исљедник:* У то време, кад сте са колом дошли у Ненадову кућу, били сте врло знојави. Од чега то?

*Окрив:* Од играња. Сви смо били знојави.

*Исљедник:* Кад је у очи св. Николе дошао из Кленовца Станмир Ненадовој кући, јесте ли ви намирили коње Станмирове?

*Окрив:* Јесам. Ја сам их испрегао, ја у њр увео, ја их намирио и у вече оба добро истимарио.

*Исљедник:* Од како је Станмир дошао, па док се није вратио, је ли ко гонио његове коње?

*Окрив:* Није нико. Нису из ара мрднули, мањ што сам их ја водио до бунара те појио.

*Исљедник:* Утврђено је, да је онога јутра, кад је Станмир из Подбрежја пошао у Кленовац, његов левак коњ, био сав улешљен од зноја, из чега се изводи, да је неко те ноћи жахао. Знате ли показати: ко би могао то бити?

Милану опет заиграше уснице, но брзо одговори:

— Не знам.

*Исљедник:* Сведочбама сведока: Јанке Ђери Маринка Сватића, Санде Ђери Глише Трулића, Момира Павковића и Ненада Чулића из Подбрежја, утврђено је, да сте ви, о Ускресу ове године, у селу, у колу, претили Роси: да на Богосављевом огњишту неће ватре заложити. Је ли то истина, а зашто сте јој претили?

*Окрив:* То није истина. Ја то не признајем.....

Сва напрезања г. Корићева, да увери окривљенога о томе, како све ислеђене околности говоре противу њега, да је он ово дело извршио, и да га склони на признање, остала су безуспешна.

У један мах, после многих других питања и одговарања, окривљени Милан постави питање г. Корићу:

— Па добро, господине. Сведоци кажу да сам у 10 сати био у кући Ненадовој. А кажу да сам и у 12 сати био. То онда ваљда 2 сата. Па зар се може за два сата из Подбрежја у Кленовац отићи и вратити? Два сата треба само да се оде.

Г. Корића ово питање изненади! На то он није ни помисљао. Сем тога, и он знађаше, да се од Подбрежја до Кленовца рачуна два сата путовања на коњу. Сва његова надања, све његове претпоставке, од једном одоше у вадух.

Он се, изненађен, питао: је ли могуће да су сви ови основи лажни?

— Не, рече у себи, то је немогуће.

Он продужи истрагу.

Извршио је суочења:

1, Између Трипка пушкарка, који је сведочио да му је Милан пиштољ донео на оправку у очи св. Николе и он га одмах оправко, а Милан то порицао, тврдећи да га је оправко десетину дана пре св. Николе.

2, Између Станице и Милана о томе: је ли о св. Николи пуцао из сребрњака или малог пиштољића;













4, исте — 1897. год., украо је две кобиле Милосаву Вучићу из Брзохода, и

5, у децембру 1897. год. украо је такође једну кобилу од непознатог сопственика.

**Никола Живковић** (бр. 14) из Рановца ср. моравског. Има му 36 година. Осуђен је на 20 година робије у тешком



окову, зато што је ноћу између 9 и 10 сати 7. септембра пр год. у друштву са Митом Јов. Кузмановићем и Илијом Јовановићем\*) (чије су слике изнете у прошлом броју на 102 стр.) у<sup>1</sup> цељи пљачкања ушли у зграду Петра Милића мех. из Рановца па момка његовог напали, и тешко га повредили.

### ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА.

**Милан Ђорђевић**, убица. Јануара месеца тек. год. варошица Гроцка била је узбуњена једним, колико страшним толико и жалосним догађајем. Тога дана, око три часа по подне, у једној виноградској колеби, у близини Гроцке, нађен је заклан Живко Петровић, слуга Танасија Васића, трг. из Гроцке. Убијени Живко, који имађаше око 50 година беше познат као по све миран, поштен и честит човек, али ипак зато, убица његов не беше се задовољио да га само закоље, већ му, ваљда, да би му се што више осветио, и јабучицу беше извадио. Овај грозни злочин, као што рекосмо, веома је узбудио честите и поштене грађане грочанске, а њиховој полицији задао велику бригу, али само за кратко време. Живком истрагом, која је одмах предузета на лицу места, успело се, да се, још истог дана, пронађе и ухвати убица. Око 8 сати у вече, већ су и деца у Гроцкој знала, да је Живко онако грозно заклао овај бедник, чију слику износимо — Милан Ђорђевић слуга из Гроцке, коме нема више од 17 година.



Кад човек мало боље загледа овога бедника, био би вољан да верује, да он никад неби био у стању да изврши онај грозни злочин, или, бар, да мисли, да га је извршио у неурачуљивом стању, — али би се сваки ужасно разочарао, кад би чуо овог звера, како најхладнокрвнијим тоном описује своје зверско дело у претходној истрази, и како доцније код суда, покушава да докаже, да га је Живко био напао, и да га је он у најнужнијој одбрани заклао!!!? Кад се свему овоме дода још и то: да се убица ни најмање не каје због свог злочина; да је тај злочин извршио с предумишљајем и из бојазни да га Живко не тужи власти због крађе, коју му је, на неколико дана пре извршеног злочина извршио (украо му је пар кошуља и једно мало огледало), најзад, кад се има на уму, да је убици веома криво, што није имао времена да мртвومه Живку одрубви главу, јер је, вели, наишао један човек, — онда се тек може увидети, колико је Милан огрезао у зверским осећајима и каква је ужасна животиња?

Пресудом првостеп. београд. суда за окр. подунав. од 8 марта тек. год. Бр. 4315, Милан је као малољетан био осуђен на 12 год. робије за хотично убиство са предумишљајем, али је апелац. суд. пресудом својом од 16. пр. месеца Бр. 1115, повисио ову казну на 15 год. робије. Пошто је и касац. суд. решењем својим Бр. 1115, оснажио ову пресуду апелационог суда, — то је Милан 30 пр. месеца спроведен Управи београд. казног завода на издржање осуде.

Нека би дао Бог, да осуда колико толико угуши и облагороди Миланове зверске осећаје и његово животињско појмање живота човечјег.

### Убице

Године 1891 у селу Туларима среза тамнавског окр. ваљевског извршено је једно грозно убиство са разбојништвом, коме се, све до марта месеца тек. год. није могло ући у траг.

Једног јесењег вечера помен. год. неколико оружаних зликоваца напали су на кућу богатог и чувеног Данила Везировића из Тулара, па пошто су му узели сав готов новац који је код себе имао, а кога је било у већој количини, — ухватили су мајку његову — једну старицу од 70 година и заклали је у воћњаку близу куће.

Власт учини све што је могла учинити, да изнађе разбојнике и убице, али јој сви труди беху узалудни. Мало по мало и ово страшно убиство, као што то обично бива, заборави се, а акта одоше у архиву до проналаска кривице.

Протекло је пуних 8 година од убиства мајке Данилове. За то дуго време, захваљујући напредовању хајдучије под Орелом, Јовановићем и Бркићем, у срезу тамнавоком десило се толико грозних убистава и разбојништва, да се убиство мајке Везировића беше изгубило у њима. Њега се, поред блиске родбине, сећаху само још по неки старији и честитији људи из Тулара, и надаху се, да ће „јарко сунце“ најзад учинити своје и убице предати правди у руке. — — — — —

Почетком марта месеца тек. год. ухвати Управа београдског казног завода једно писмо, које осуђеник Милан Марковић беше покушао да пошаље у Туларе преко једног слободњака. Тим писмом које беше упућено на једног сељака, Милан позиваше истог, да њему и његовим друговима — осуђеницима: Сави Гавриловићу, Михаилу Живковићу и Милану Савићу, одмах пошаље трошка, и то у већој количини, — јер у противном, прећаше му, да ће и њега довести у град, да им иправи друштво. Позван да објасни смисао ових последњих речи, Милан, после дугог увијања, признаде најзад, да је, у друштву са побројаним друговима а по наговору оног сељака коме је хтео послати писмо, — извршио оно разбојништво над Данилом и убиство над његовом матером. Одмах подвргоше испиту и другове Миланове, те и они, један по један, истина с тешком муком, потврдише његово казивање.

Када их упиташе: зашто су заклали мајку Везировића? — они, са свим мирно одговореше, да су то учинили с тога, што су се бојали, да их старица не прокаже, јер, је, вели, по-

\*) У прошлом броју погрешно је изнето да је слика под бр. 12. Николе Живковића. Она је дакле Илије Јовановића, а ова, под бр. 14. представља Николу, што се овим исправља.

знала оног сељака, који их је на „дело навео,“ и који је, такође, био међу њима.

— Лепо, вели, свршисмо пос'о и узмемо паре Данилу, али кад пођосмо, пође и старица за нама да нас испрати. Кад већ стигосмо до оградe на воћњаку, рекосмо баби „лаку ноћ“ и терасмо је да се врати натраг. Она нам лепо одговори: „Лаку ноћ, децо,“ али се не хтеде вратити, већ продужи за нама. Викнусмо на њу да се врати, али нас она опет не послуша већ рече:

— Та идите, децо, слободно. Познајем ја тебе, Милане, и ако си се нагаравио. — — — — —

Кад чусмо ово смрче нам се пред очима и — — — — —

— И, шта је даље било упита их управник казненог завода?

— Дохватисмо бабу и прекласмо је као јагње. — — — — —

\* \* \*

Марта 8 тек. год. спроведена су сва четири зликовца начелнику среза тамнавског, који је, за поменута дела, отворио сада над њима и њиховим саучесницима из Тулара формалну кривичну истрагу. Они су до сада били по осуди за са свим друга дела, а и раније су били осуђивани. Тако је:



Милан Марковић



Сава Гавриловић



Милан Савић



Михаило Живковић

**Милан Марковић**, родом из Грабовице, окр. ваљев.; има 32 год., осуђен на 15 год. робије због две опасне крађе. Осудио га је ваљев. првост. суд.

**Сава Гавриловић**, Циганин, родом из Легића, окр. ваљев.. септембра месеца 1896 год. осуђен на смрт од стране ваљев. првост. суда због три опасне крађе и једног разбојништва. Ова смртна казна, у путу највише милости сведена му је на 20 год.

робије. Пре тога, године 1891 био је осуђен на 8 год. робије због две опасне крађе. Сави сада нема више од 30 година.

**Милан Савић**, родом из села Црнијева, среза подгор. окр. ваљев., има 20 год. осуђен је на 15 год. робије због опасне крађе коју је извршио Филипу Илићу из Драгодола. Украо му је 114.50 дин.

**Михаило Живковић**, Циганин, родом из села Новака, окр. ваљев., има 29 год. Године 1896 од стране ваљев. прв. суда осуђен је на 15 год. робије због две опасне крађе, а пре тога, год. 1893. од истог суда био је осуђен на три године робије због једне опасне крађе.

## КЊИЖЕВНОСТ

*Graphologie und gerichtliche Handschriften-Untersuchungen.* Од Н. Н. Busse. Графологија и судско испитивање рукописа под тим насловом од Х. Х. Бусеа у Лајпцигу прошле године изашла је брошура, која, полазећи од познатог случаја у Драјфусовој парници, износи погрешно схватање улоге, коју графологија има у мњењима стручњака, и указује на велику правну несигурност, кад се тако тежак задатак, као што је судска оцена рукописа, са свим повери лицима нестручним за те послове, какви су калиграфи, литографи и прости скупљачи рукописа. Писац се труди, да, поводом овога, примером покаже и докаже, како се та правна несигурност може отклонити научном графологијом. С тога гледишта, ова књижица има своје вредности.

*Einführung der Mündlichkeit in die innere Verwaltung, von D-r Scheffer, Berlin, 1898.* Књижица ова, „завођење усмености у унутрашњој управи“, као што се види, дошла је услед оправдане повике, да се у администрацији сувише пише. Наравно да се тиме често претерује, јер одношај и општење међу властима и разним канцеларијама не може се никад толико упростити, да иде као у каквом саобраћају трговачком, пошто је веће писање изазвано важношћу самих аката, неминовношћу да се она чувају, њиховим од чести документарним карактером. Па ипак, не губећи ову потребу из вида, треба тежити да писања буде што мање. То се постижава, као што писац показује и лепо излаже, ако органи тих власти буду имали што више прилика и за усмена споразумевања. Познато је да би се око онога, што се на једној конференцији расправи и уреди, морала иначе утрошити читава река мастила. Управним органима у држави треба да је принцип: усмено конференовање, где год то допушта сам посао.

*Executiv-Polizei und Publikum, od полициског инспектора Зегера. Hann. Münden 1898.* Егзекутивна полиција и публика, једна реч да се разумемо и узајамно поштујемо — тако се зове овај мали спис, из кога се види добро познавање свога задатка и оданост послу своме, али ни мало мање велика пажња и сви обзир према публици, којој у ствари органи полиције треба да служе. Без претензије да буде какво службено упутство, ова књига може послужити сваком извршном полициском чиновнику и органу у опште као искусан и добронамеран саветодавац. Свакојак може и нама послужити за углед, да се тако што даде нашим полициским органима у циљу бољег схватања позива, марљивијег вршења службе, а нарочито бољег поимања оног одношаја у коме треба да је полициски орган према публици, којој и треба да је увек на услузи. А таквом спису у нас би требао баш сав службени карактер, да, на име, не остане као овај немачки без претензија да буде службено упутство!...

*Die Zurechnung im Strafrecht, von Rechtsanwalt Carl Günthner, Berlin, 1899.* Аутор, у овом спису о одговорности или урачуљивости у казненом праву, чини напомене, како у данашњој казнено правној теорији све више осваја једнострана примена учења о наслеђеним гресима. Он одбацује екстремне теорије које у основи споре слободу воље човекове, а на њено место међу психичку принуду, и најпосле терају дотле, да субјективне кривице и казненонеодговорности у принципу нема. Хоће да се марљиво испита и тачно разликује сваки случај, али никако не допушта сваку негацију личне воље и слободе личнога духа.





длаке је мрко-зелене, вреди 180—200 дин. Пронађени Светозар може се спровести и Управи града Београда с позивом на Бр. 8323.

**Тихомира Ђорђевића**, калфу опанчарског, родом из Паланке, тражи првост. суд за град Београд актом Бр. 4298. Пронађеног треба стражарно спровести помен. суду, или Управи града Београда с позивом на Бр. 8970.

**Самуило Аларгић**, б. настојник манастира „Суводола“ у срезу и округу тимочког; решењем књажевачког првостепеног суда Бр. 10127, стављен је под суд и у притвор због утаје. Не зна се, где се сада Самуило налази, па с тога помен. суд актом својим Бр. 3023, моли све полицијске власти да га потраже и у случају проналаска њему стражарно спроведу. Он се може спровести и Управи града Београда с позивом на Бр. 8971.

**Д-р Фридрих Кратер**, земаљски адвокат из Лавова (Лемберга), као пуномоћник г. Станислава Пигловског рентијера тамошњег и сестре му Хедвиге, грофице Торновске — примио је из суда њихове акције, (галицијанске хипотекарне банке) у вредности од 41.300 фор. а. вр., па у место да их је предао сопственицима, он је све то проневерио и негде умакао. Серије и бројеви проневерених акција ове су: Сер. А. од 200 круна бр. 351, 1789, 3356. — Сер. С. од 2000 кр. бр. 625, 775, 885, 1570, 1714, 1723, 1799, 1888, 1889, 1896, 1897, 2192, 2203, 2903, 2904, 2913. — Серија Д. од 10.000 кр. бр. 439, 486, 487. — Сер. Е. од 20.000 круна бр. 211.

Д-р Фридрих је рођен у Трипољу 1862. и према томе сад му је 37 година; средњег је стаса, унапред погнут, лица округла, кестењасто мрке косе и бркова, браде пуне, црвенкасте, очију зеленкастих, кратковид, због чега носи наочаре (цикер), приметно шиљкаста потиљка и кривих ногу (X Füßen). Има пасош од полицијске дирекције у Лембергу под бр. 8688/99 г.

Овд. а.-угарски конзул актом Бр. 4915 од 9. ов. м., у цели сигурнијег проналаска, послао нам је бегунчеву фотографију и опис као *врло хитно*, према чему се и наређује жива потера. Пронађеног треба стражарно спровести Управи града Београда с позивом на Бр. 9175.



### ОДЛИКОВАЊА ПОЛИЦИЈСКИХ ЧИНОВНИКА

Указом Његовог Величанства Краља Александра I. о Цветима, 11. ов. м. одликовани су:

#### Орденом Милоша Великог трећим редом:

Г. Јеврем Андоновић, министар унутр. дела и г. Риста Балемлић, државни саветник и управник града Београда.

#### Орденом Милоша Великог четвртим редом:

Гг. Антоније Пантовић, начелник мин. ун. дела, Коста Јездић, Љуба Каменчић, Мијаило Рајковић, Светозар Шурдуловић и Тодор Станковић, окружни начелници.

#### Орденом Таковског Ђрста четвртим редом:

Гг. Коста Скендеровић, помоћник начел., Алекса Николић и Деспот Бадовић, срески начелници.

#### Орденом Таковског Ђрста петим редом:

Гг. Коста Николић, помоћ. начел. крагујевачког, Никола Трпезић, Милош Ђорђевић, чланови управе града Београда, Живојин М. Протић, секрет. мин. ун. дела, Мијаило С. Петровић, Коста С. Павловић, Тодор С. Молеровић, Стев. Максимовић, Љубисав Матић, Ђорђе Павловић, Алекса И. Цветковић и Љубисав Димитријевић, срески начелници.

### ЛИЧНИ ОДНОСИ ПОЛИЦ. ЧИНОВНИКА

У времеу између прошлог и овог броја, дошли су у престо. ницу ова г.г. полиц. чиновници: **Божа Маршићанин**, начелник окр. подунавског и сарадник нашега листа, **Мијаило Павловић**, начел. окр. ваљевског; **Коста Скендеровић**, помоћник начел. окр. врањског; **Бока Ј. Петровић** начел. ср. грочанског; **Мита Павловић**, начелник ср. смедеревског окр. подунав.; **Милан Надашковић**, начелник ср. јасеничког окр. подунавског, **Свет. Вадњевац** начелник ср. колубарског окр. подунавског и **Милан Митровић**, начелник ср. бањског провели су неколико дана на осуетву у престоници.

За време тог бављења, г. Митровић је имао част бити примљен у аудијенцији код Његовог Величанства Краља Александра I, 4. ов. м. у 11 пре подне.

### РЕД ПРИМАЊА:

**Г. Министар унутр. дела**, прима понедеошником и петком од 11 пре до 1 с. по подне.

**Управник града Београда** прима сваког дана од 8—9 и од 11—12 сати пре и од 3—6 сати по подне.

**Начелник министарства унутраш. дела** прима сваког радног дана од 10—12 пре и од 4—6 по подне.

**Инспектор министр. унутр. дела**, прима од 10—12 пре и од 4—6 по подне сваког радног дана кад је у Београду.

### ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

Због празника дајемо сад два броја уједно. Тако исто због многих празничних дана у идућој недељи, лист ће изаћи тек 29. овог месеца, опет два броја уједно. Тиме ће претплатници добити онолико исто, колико би добили у редовним приликама. Изузетак од овог нашег распореда може бити ако се укаже потреба, да претплатници добију и ванредни број.

Извештавајући о овоме своје читаоце и поверенике, ми им желимо, да наступајуће празнике Христова Воскресења пријатно проведу у кругу своје породице.

**Добар преводилац с руског језика потребан је уредништву. Награда добра.**

Последњу партију комплекта „Полицијског Гласника“ од прошле године, послаћемо ово дана око Ускршњих празника, оним нашим повереницима, који су својим радом то заслужили. На случај, да кога од њих заборавимо, нека се изволе обратити писмом на уредништво до краја овог месеца.

### ТЕХНИЧКА КАНЦЕЛАРИЈА

Отворио сам техничко-инжињерску канцеларију у мојој кући Доситијева улица бр. 27 — испод позоришта.

Примам и израђујем све инжињерске, архитектоне и грађевинарске послове.

Као доскорашњи члан грађевинског одбора за Београд тачно сам упознат са грађевинским законом и правилником.

Премеравам плацеве и зграде за Управу фондова по новом закону и правилнику.

Премеравам и нивелишем градове и друга места (за извршену нивелацију Београда добио сам од општинског одбора благодарност и награду).

Трасирам, састављам пројекте и израђујем путове и железнице. Обраћам нарочиту пажњу окружним и среским скупштинама и већим сеоским општинама за трасирање путова са или без израде пројекта и пута.

Дајем обавештења и савете по свима инжињерским и грађевинарским питањима и размирицама.

*Све предње послове израђујем са врло умереном ценом.*

Мој познати дугогодишњи беспрекоран инжињерски рад највећа је препорука и за будуће послове, који ми се повере.

Марта 1899 год. Београд.

**Стеван Чађевић**, инжињер.

Доситијева улица бр. 27.